

Arkeologia

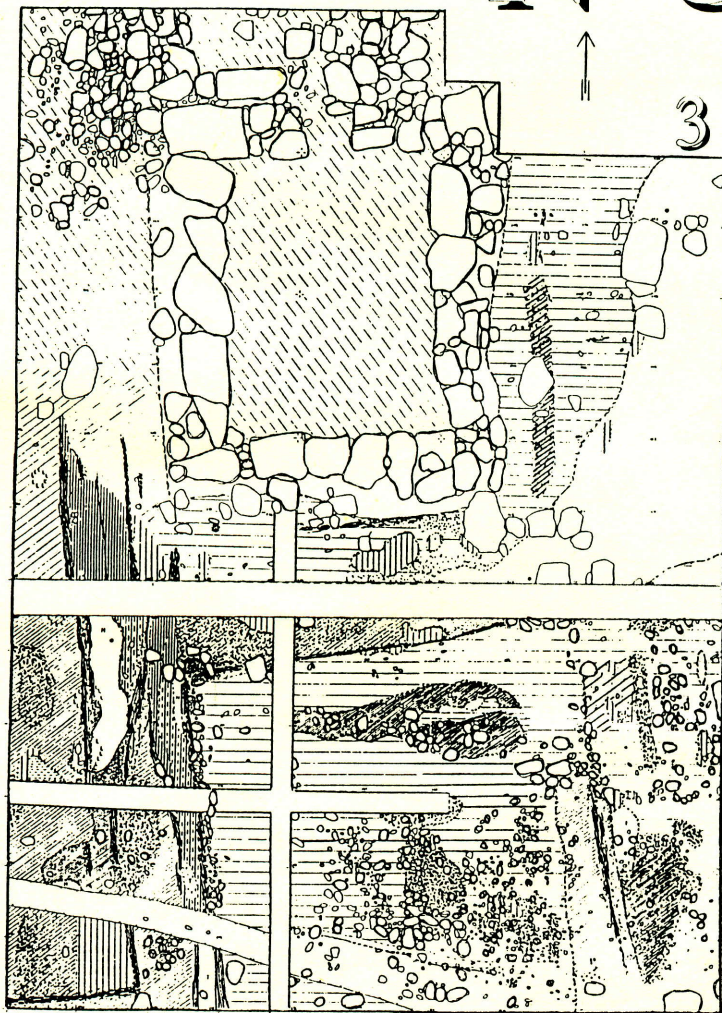
NYT!

Arkeologi

NU!

3 / 95

Arkeologia
NYT!
Arkeologi
NU!
3/95

5. vuosikerta

Julkaisija

Turun maakuntamuseon ystävät -
Åbo Landskapsmusei vänner r.y.
Arkeologian jaosto -
Arkeologi sektionen.
puheenjohtaja
Heimo Kumlander
Betanianskatu 2 as.16, 20810 Turku.
p.k. 921-353 240 t. 921-261 2183.

Vastaava toimittaja

Anneli Keränen
Västäräkinkatu 1 A 7, 20610 Turku.
p. su-to 921-244 5895 klo 20.30 jälk.

Toimituskunta

Matti Eloranta, Heimo Kumlander,
Antero Rantanen ja Hilikka Saarimäki

Tilaukset

Turun maakuntamuseon ystävät r.y.
PL 286, 20101 Turku
tai arkipäivinä klo 9.00 - 11.00
Puh. 921-352 555.

Tilaushinta

Yhdistyksen jäsenille veloituksetta,
muille vuosikerta 40 mk
(kolme numeroa postikuluineen)
Irtonumero 10 mk.

Mainokset

1/1 sivu 500 mk
1/2 sivu 300 mk
1/4 sivu 200 mk

Tilinumero: SYP 226718 -120836

ISSN 1236 - 4827

Kansikuva:

Kartta vuodelta 1994

Raision Ihalan Mullin

Asuinpaikka kaivaukselta.

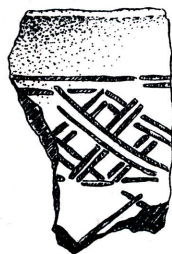
Taina Pietikäinen

ASUINPAIKKAKAIVAUKSET RAISION IHALAN MULLISSA 1995

Kuluvana kesänä jatkettiin arkeologisia kaivauksia Raision Ihalassa. Kaivausaluetta laajennettiin huomattavasti edelliskesäisestä muinaisjäännöksen laajuuden kartoittamiseksi. Huolimatta siitä, että pellon kyntö ja myöhempi paikalla ollut asutus ovat tuhonneet rakenteita ja kulttuurikerroksia, on näkyviin tullut useamman rautakautiseksi tulkitun rakennuksen jäänteitä. Erittäin kuiva kesä haitsi tutkimusten etenemistä, eikä vielä voida päätellä, onko kysymyksessä samaan pihapiiriin kuuluneet rakennukset. Luultavaa on, että paikalla on myös eriaikaisia rakenteita. Vielä ei edes tiedetä, kuinka monen talon jäänteitä alueelta loppujen lopuksi löytyy. Merkittävimpiä rakenteita ovat maatuneiden ja hiiltyneiden puiden muodostamat seinälinjat. Liesiä tai muita tulisijoja ei ole vielä löydetty.

Löydöt ovat pääasiassa palanutta savea eri olomuodoissaan. Savitiiviste liittyy olennaisesti rakenteisiin ja palojen levintä näyttääkin noudattavan seinälinjoja. Puiden jättämät selvät painanteet kertovat hävinneen seinän rakenteesta. Pystykangaspuista peräisin olevat savikiekkojen katkelmat näyttäisivät keskittyvän mielenkiintoisesti tietylle alueelle. Kiekkojen katkelmissa on huomattu olevan useita erilaisia koristeaiheita.

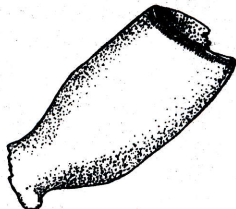
Keramiikka on useimmiten mustaa ja pinaltaan kiillotettua. Huomattava osa paloista on koristeltu verkkokuvioilla. Kuvion "perusidea" on aina sama - se muodostuu ristikkäin vedetyistä viivoista. Kuvion toteutus taas vaihtelee suuresti.

Metallilöytöjä ei ole paljon, mutta ne ovat sitäkin kiinnostavampia. Kahvan osat kahdesta viikinkiajan lopun miekasta ovat harvinaisia asuinpaikkalöytöjä. Myöhempiä asemuotoja ovat kaksi panssarinuolenkärkeä. Pieni hevosenkenkäsolki ja vyönsolet ovat olleet osa vaatetusta. Lisäksi on löytynyt pronssisten helojen palasia sekä arkisia työvälineitä, kuten veitsiä.

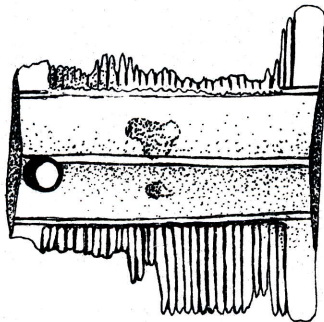
Rautakauden loppuun ajoittuvien löytöjen ja rakenteiden lisäksi alueelta löytyi jo vuoden 1994 kaivauksissa jyrävä kivijalka. Kuluneena kesänä maata poistettiin myös kivijalan ympäriltä ja rakenteen todettiin laajentuvan. Suurista kivistä tehty jatko-osa muodosti aiemmin löydetyn kellarin pohjoispäätyyn toisen, pienemmän huonetilan.

Kaivauksissa ei löytynyt erityisiä, rakennelman käyttö-tarkoitusta valaisevia löytöjä. Kaikki löydöt ajoittuvat lähinnä 1600 - 1800 -luvulle (löytöinä mm. rahoja, punasavikeramiikkaa, liitupiippuja). Nuorin löydetty raha on lyöty vuonna 1808. Vanhoissa kartoissa paikalla näyttäisi olleen maalaistalo vielä 1700-luvun lopussa. Kivijalan lisäksi alueelta on löydetty historiallisen talon pihapiiriin kuuluneita puu- ja kivirakenteita, joiden funktio on epäselvä.

Ennen kesän 1995 kaivauksia alueella tiedettiin olevan toisaalta rautakauden loppuun ajoittuvia rakennuksia mutta myös selvästi myöhäisempi, historiallisen ajan kivijalka. Kenttätöiden alkaessa yhtenä kiinnostavimpana kysymyksenä pidettiin mahdollisen asutusjatkuvuuden toteamista. Olisi erittäin mielenkiintoista voida osoittaa samalla paikalla asutun yhtäjaksoisesti aina rautakauden lopusta lähelle nykypäivää. Niinpä kesän kaivaukselta odotettiin erityisesti keskiaikaan ajoittuvia löytöjä.

Selvästi keskiaikaisiksi ajoittuvia, sekoittumattomia kerrostumia alueelta ei pettymykseksi kuitenkaan tavattu. Peltokerroksesta löydettiin muutamia keskiaikaisen keramiikan palasia. Keskiaikaisiksi ajoittuvat jo mainitut panssarinuolenkärjet ja viivakoristeinen, kaksipuoleinen luukampa. Kaikki em. esineet löytyivät harmillisesti sekoittuneista kerroksista. Kaivauksessa on löytynyt kohtalaisesti mustaa koristelematonta keramiikkaa, jonka käyttö on varmasti jatkunut rautakauden jälkeenkin. Hyvin todennäköistä on, että asuinpaikka säilyi käytössä rautakaudelta keskiajalle asti. Myöhempi asutus ja pellon kyntö lienevät hävittäneet keskiaikaiset kerrostumat.

Museovirasto tutkii rautakautta Karjaan Bällbyssä

Museovirasto on aloittanut arkeologiset kaivaukset Karjaan Bällbyssä sijaitsevalla rautakautisella muinaisjäännösalueella. Tutkimusten tarkoituksena on selvittää muinaisjäännösalueen luonne ja kartoittaa siellä olevat muinaisjäännökset. Kaivauksissa tutkitaan kaksi röykkiötä ja niiden välimaastoa, kartoitetaan alue ja tehdään koetutkimuksia laajan alueen eri osissa. Kaivaukset jatkuvat elokuun loppuun asti.

Tähän mennessä saatujen löytöjen perusteella Bällbyn rautakautisen asutuksen historia ulottuu noin vuoteen 500 eKr. Nuorimmat esihistorialliset löydöt ovat rautakautista yleiskeramiikkaa, jonka tarkka ajoittaminen ei ole mahdollista. On ilmeistä, että asutus Bällbyssä on jatkunut aina 500-luvulle jKr. eli noin tuhannen vuoden ajan.

Bällby on yksi Mustionjoen varrella ja Pohjanpitäjänlahden rannalla sijaitsevista röykkiöryhmistä, jotka kuvastavat jokiseudun asutuksen leviämistä pronssikauden lopulta ajanlaskun vaihteeseen (1000 eKr - 0). Röykkiöryhmiä tunnetaan kaikkiaan noin 40 Pohjan Starrbölestä ja Sjösångistä, Karjaalla Päsarträsketin ympäriltä ja Lohjanjärven rannoilta. Suurimmissa röykkiöryhmissä on yli 50 röykkiötä. Muissa ryhmissä niiden määrä vaihtelee kymmenen molemmin puolin.

Röykkiöitä on tutkittu ensimmäisen kerran jo vuosisadan alkupuolella. Esinelöydöt ovat jääneet vähäisiksi. Lohjan Arorinteestä löydettiin saviastoiden kappaleita jai pronssista tehty spiraalirannerengas. Pohjan Kohagenin röykkiökalmistoa tutkittiin 1940- ja 1950-luvuilla, jolloin suurimmasta röykkiöstä löydettiin rautainen tappikirves esiroomalaiselta rautakaudelta (500 eKr - 0). Viimeisen kymmenen vuoden ajan arkeologiset kaivaukset ovat keskittyneet lähempänä Pohjanpitäjänlahtea sijaitseville kohteille. Pohjan Permortanista löydettiin kulta-foliohelmi ja Sjösångistä kourallinen kvartsikristalleja. Röykkiöiden välimaastosta on jokaisessa kaivauksessa löydetty vanhempaan rautakauteen (500 eKr-500 jKr) ajoittuvaa asuinpaikka-materiaalia kuten saviastianpaloja ja kivityökalujen osia. Röykkiöt on perinteisesti tulkittu haudoiksi, vaikka arkeologiset todisteet hautauksista ovat toistaiseksi vain epäsuoria (esinelöytöjä ja röykkiöiden erilaisia rakenteita). Ne ovat kuitenkin tulkittavissa myös varhaisen viljelyn jättämiksi jäännöksiksi: pelto- tai kaskiraunioiksi. Tällöin Mustionjoen seudulla olevat röykkiöt muodostaisivat Suomen oloissa ainutlaatuisen muinaisjäännösröykkiöryhmän.

Bällbyn tapaisten röykkiöryhmien rakentaminen hiipui viimeistään 500 jKr. Ensiksi tämä tapahtui Pohjanpitäjänlahden rannalla ajanlaskun vaihteen tienoilla. Muutos on yhteydessä tiivistyneisiin yhteyksiin Itämeren eri osien välillä. Tämä kuvastuu Karjaan eteläosien rikkaana rautakautisena kulttuurina. Siellä muutokset vanhoissa tavoissa ja elinkeinoissa näytävät olleen rajumpia ja heijastuneen vasta vähitellen pohjoisemmaksi.

Lisätietoja Bällbyn tutkimuksista antaa tutkija Jukka Moisanen, puh. 949 416 410.

Museovirasto kunnostaa Ali-Vekkosken pronssikautiset haudat

Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikkö on aloittanut Porvoon maalaiskunnan Ali-Vekkosken pronssikautisten hautaröykkiöiden kunnostamisen ja ympäristön hoidon.

Ali-Vekkosken kylässä on seitsemän pronssikaudelta (noin 1500-500 e.Kr) peräisin olevaa monumentaalihautaa, jotka sijaitsevat Grindängsbäckenin - muinaisen merenlahden - kummallakin rannalla. Tänä syksynä museovirasto raivaa röykkiöt näkyville kasvillisuuden alta ja merkitsee ne kilvin. Työ alkoi elokuun alussa ja jatkuu syyskuun puoliväliin.

Ali-Vekkosken röykkiöiden hoito on osa Itä-Uudenmaan muinaisjäännösten hoitoa, jonka muita kohteita tänä kesänä ovat mm. Sipoon ja Porvoon linnamäet ja Sipoon Massängen-Rödhällin pronssikautiset hautaröykkiöt. Koko maassa museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikkö tekee vuosittain hoitotöitä yli 200 kohteella. Työt rahoitetaan työllisyysvaroin.

Röykkiöihin haudattiin yhteisön päämiehiä

Ali-Vekkosken röykkiöiden kaltaisia pronssikautisia röykkiöitä on laskettu olevan Suomessa yli 3000 kapealla rannikkokaistaleella Virolahdelta Pohjanlahden pohjukkaan. Ne on yleensä pystytetty näkyville paikoille korkeiden rantakallioiden huipulle. Usein ne myös reunustavat syvemmälle sisämaahan ulottuvia lahtia tai jokisuistoja. Tutkimuksissa niistä on saatu vain vähän löytöjä. Tämä voi johtua joko siitä, etteivät hautalahjat ole alunperinkään olleet runsaita tai siitä, että röykkiöt on aikojen kuluessa ryöstetty. Lähes jokaisessa röykkiössä on kaivelun merkkejä. Osa "kraatereista" röykkiöiden keskellä voi olla myös peräisin röykkiön sisälle rakennetun puisen hautakammion sortumisesta.

Röykkiöiden pystyttäminen on vaatinut niin paljon työtä, että niiden on katsottu olevan merkki järjestäytyneestä yhteiskunnasta. Röykkiöitä on niin vähän, ettei niihin ole haudattu kaikkia aikakauden ihmisiä. Niihin on haudattu yhteisön päämiehiä tai - naisia. Röykkiökulttuuri edustaa meillä skandinaavista pronssikautta. Koska se eroaa selvästi sisämaan kulttuuripiireistä, on sen jopa katsottu edustavan maahanmuuttoa Skandinaviasta.

**Lisätietoja Ali-Vekkosken röykkiöistä ja niiden kunnostuksesta antaa
tutkija Jukka Moisanen, puh. 949 416 410.**

SUOMEN HOIDETUT MUINAISJÄÄNNÖKSET

VÅRDADE FORNLÄMNINGAR I FINLAND

Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikön työtä esittelevä kirja *Suomen hoidetut muinaisjäännökset* on ilmestynyt. Siinä kerrotaan muinaisjäännösalueiden hoitotyöstä vuosina 1988-1994 sekä hoitotoimiin liittyvistä erityiskysymyksistä. Lisäksi kirjassa esitellään kaikki hoidon kohteina olleet yli 200 muinaisjäännösaluetta eri puolilta Suomea. Kirjaa myy museovirasto (PL 913, 00101 Helsinki, 90-40501). Sen voi myös ostaa suoraan aluesuunnittelijoilta (Turussa Henrik Asplund ja Teija Tiitinen, 921-2620111). Kirjan hinta on 45 mk.

SUOMEN ARKEOLOGINEN SEURA ry. järjestää:

VALTAKUNNALLISEN TAPAAMISEN HARRASTAJA-ARKEOLOGEILLE

Tilaisuus pidetään lauantaina 30.9.1995 alkaen klo 11.00
Kansallismuseon luentosalissa. Käynti pääsisääkäynnistä.

Tapaamisessa käsitellään:

ammattilaisten ja harrastajien välistä yhteistyötä
ja sen kehittämistä kaivauksissa, muinaisjäännösten
hoidossa, opetus-, näyttely-, ja julkaisutoiminnassa.

Suomen arkeologinen seura toivoo, että tilaisuuden alussa
harrastaja-arkeologien yhdistykset esittelevät toimintaansa
10 minuutin ajan.

Tapaamiseen on vapaa pääsy ja siihen ovat tervetulleita niin
yksittäiset harrastajat, kuin harrastaja-arkeologisten yhdistysten
edustajatkin.

Kahvitarjoilusta joudumme perimään 10 markkaa.

Tilaisuuden päätteeksi tutkija Matti Huurre museovirastosta
esittelee Kansallismuseon uuden esihistorian perusnäyttelyn.

Ilmoittautumiset (15.9.1995 mennessä) ja lisätietoja:
Eero Muurimäki, Saarijärven museo, PL 13, 43101 Saarijärvi.
puh. työ 944-429 1411 tai 944-422 873, fax 944-429 1447,
puh. koti 941-616 881.

Kerro tilaisuudesta kaikille kiinnostuneille!

TERVETULOA!

SUOMEN ARKEOLOGINEN SEURA ry.

VIRKAANASTUJAISET

PROFESSORI JUSSI-PEKKA TAAVITSAINEN
SUOMALAINEN JA VERTAILEVA ARKEOLOGIA.

Turun Akatemiatalo, juhlasali 18. 10. 1995 klo 18.00.

Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita tilaisuuteen.

TURUN YLIOPISTON ARKEOLOGIAN PROFESSORI JUSSI-PEKKA TAAVITSAINEN ESITELMÖI

Turun yliopistossa luentosalissa XIII (luonnontieteiden talo 2. k.)

15. 11. 1995 klo 19.00.

Aiheena on

ARKEOLOGIA JA PÄHKINÄSAAREN RAUHAN RAJA

Tilaisuuteen on vapaa pääsy

Tervetuloa.

Suomen keskiajan arkeologian seura -
Sällskapet för medeltidsarkeologi i Finland ry

AJANKOHTAISIA KESKIAJAN ARKEOLOGIAN TUTKIMUKSIA

Seminaari Hämeen linnassa perjantaina 17.11.1995

09.00	Ilmoittautuminen
10.00	Seminaarin avaus
10.15	Kari Uotila Vesilahden Laukon kartanon tutkimukset v. 1989-95.
10.45	Georg Haggrén SUKKA -projektin tutkimukset Perniön kartanoissa
11.30	Ruokailu

(11.30) Suomen keskiajan arkeologian seuran kokous sääntömuutoksista
(11.45) Suomen keskiajan arkeologian seuran syyskokous.

13.00	Aki Pihlman Turun Suurtorin keskiaikaisessa artefaktiaineistossa ilmenevät materiaallisen kulttuurin muutokset.
13.30	Olle Hörfors Jomala Kyrkbacken.
14.00	Esa Suominen Kainuun raudanvalmistuspaikat.
14.30	Kahvi
15.00	Markku Heikkinen Valtioneuvoston linnan kaivaukset Helsingissä.
15.30	Päätös keskustelu

Seminaari on avoin kaikille kiinnostuneille. Seminaarin hintaan 120 mk / 100 mk opiskelijoille sisältyy lounas ja kahvi sekä seminaariesitelmien lyhennelmät. Maksu suoritetaan seminaari-päivänä Hämeenlinnassa. Ruokavarausten takia pyydetään osanottajia ilmoittautumaan 6.11. mennessä osoitteella Suomen keskiajan arkeologian seura, PL 286, 20101 Turku.

TÄYDENNYSKOULUTUSKESKUS
TURUN YLIOPISTO

**Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus järjestää
lukuvuonna 1995-96**

**ARKEOLOGIAN JOHDANTOKURSSIN
5 OV
avoimena yliopisto-opetuksena.**

Hakuaika alkaa maanantaina 7.8. ja päättyy perjantaina 1.9.1995.
Hakulomakkeita ja myös muista opinnoista kertovaa esitettä voi tilata avoimen
yliopisto-opetuksen toimistosta, puh. 633 5980.

Arkeologian johdantokurssi koostuu seuraavista opintojaksoista:

Ihminen ja ympäristö 3 ov (luennot 24 t ja kirjallisuus)
Arkeologian metodeista 1 ov (luennot 12 t ja kirjallisuus)
Arkeologian historiaa 1 ov (luennot 12 t ja kirjallisuus)

Opinnot voi käyttää hyväkseen arkeologian arvosanaopinnoissa.

Opintokokonaisuuden hinta on 250 mk.

**Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistujille ei aseteta pohjakoulutusvaatimuksia,
opiskelijat itse arvioivat edellytyksensä korkeakouluopintoihin. Opintoja voi har-
joittaa itseään sivistääkseen, hankkiakseen ammatillista lisäpätevyyttä tai aloit-
taakseen tätä kautta korkeakoulututkintoon johtavat opinnot.**

TÄYDENNYSKOULUTUSKESKUS
TURUN YLIOPISTO

Arkeologia NYT!

10

Arkeologi NU!

**Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus ja
Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi järjestävät
lukuvuosien 1995-97 aikana**

**MUSEOLOGIAN APPROBATUR-ARVOSANAN
20 OV
avoimena yliopisto-opetuksena.**

Hakuaika alkaa maanantaina 7.8. ja päättyy perjantaina 1.9.1995.
Hakulomakkeita ja myös muista opinnoista kertovaa esitettä voi tilata avoimen
yliopisto-opetuksen toimistosta, puh. 633 5980. Hakulomakkeen voi palauttaa
jompaan kumpaan laitokseen.
Lisätietoja museologian opinnoista antaa tutkija Sirkku Pihlman puh. 633 5212.

**Museologian approbatur-arvosana koostuu seuraavista
opintojaksoista:**

- Johdatus museotoimeen I 3 ov (luennot 38 t ja kirjallisuus)
- Johdatus museotoimeen II 3 ov (kirjallisuus)
- Museorakennukset 1 ov (luennot 14 t ja kirjallisuus)
- Museoiden kokoelmat 3ov (luennot ja harjoitukset n. 40 t ja kirjallisuus)
- Kokoelmien hoito 3 ov (luennot ja harjoitukset 30 t ja kirjallisuus)
- Museoiden yleisöpalvelu 3 ov (luennot ja harjoitukset 50 t ja kirjallisuus)
- Museoharjoittelu 4 ov

Opinnoista järjestetään 9 ov lukuvuoden 1995-96 aikana ja 11 ov lukuvuoden 1996-
97 aikana (edellyttäen, että riittävää kiinnostusta ilmenee).
Opetuskielet ovat suomi ja ruotsi.

Opintokokonaisuuden hinta on 500 mk.

**Museologian esittelyluento pidetään lauantaina 23.9. 1995 klo 11.00-
13.00 Calonian luentosalissa 2, Vänrikinkatu 2, II krs.**

TERVETULOA!

Turun maakuntamuseon ystävät

Åbo landskapsmusei vänner

UUDENKAUPUNGIN KANSALAI SOPISTO

Viikaistenkatu 3 / PL 20
23500 Uusikaupunki
Avoinna asiakaspalvelua varten
arkisin klo 12.00-15.00 ja lisäksi
opintoiltoina klo 17.00-19.00
Puh. 922-155266 toimisto
155408 opettajat
155265, 950 557 9739 rehtori
155464 telefax

2030 SUOMEN ARKEOLOGIAN PERUSTEET

Ti 18.00-20.30
12.9.-24.10.

Viikaisten koulu
FK Henrik Asplund
Kurssimaksu 90 mk (työttömät: 50 mk)
Ilmoittautuminen opiston toimistoon viimeistään 8.9.

Kaikille Suomen alueen arkeologiasta kiinnostuneille soveltuva kurssi, joka samalla on avointa yliopisto-opetusta. Pehdytään Suomen esihistoriallisen kehityksen pääpiirteisiin. 20 tunnin luentosarjan lisäksi kurssiin kuuluu tentittävä kirja "Suomen esihistoria" (Weilin & Göös 1984) sekä maastoretki. Maastoretkien kustannukset eivät sisälly kurssimaksuun. Tentti on pakollinen ainoastaan avoimen yliopiston opiskelijoille. Maastoretkien ajankohta sovitaan myöhemmin. Ensimmäinen kokoontumiskerta käytetään osittain kohdassa "harrastajan arkeologiaa" mainittuun neuvotteluun.

2020 HARRASTAJAN ARKEOLOGIAA

Ti klo 18.00
12.9 alkaen

Viikaisten koulu
FK Henrik Asplund
Kurssimaksu avoin

Tarkoituksena on mm. fosfaattikartoituksen tekeminen tai pienimuotoinen kaivaus jollakin mielenkiintoisella muinaisjäännöskohteella Uudessakaupungissa tai Kalannissa. Näistä sovi-taan neuvottelussa, joka pidetään yllämainittuun aikaan Viikaisten koululla.

**2032 SUOMEN ESIHISTORIAALLINEN
ESINEISTÖ**TI 18.00-20.30
31.10.-7.11.

Viikaisten koulu

FK Henrik Asplund

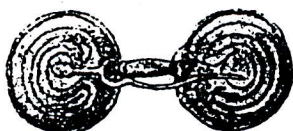
Kurssimaksu 70 mk (työttömät: 50 mk)

Ilmoittautuminen opiston toimistoon esim. ensimmäisenä ko-
koontumispäivänä hiukan ennen kokoontumista.

Kaikille Suomen alueen arkeologiasta kiinnostuneille soveltuva kurssi, joka samalla on avointa yliopisto-opetusta. Kurssilla perehdytään Suomen esihistoriallisten esinemuotojen yleiseen tuntemukseen. Siihen sisältyy luentomuotoinen 6 tunnin esine-
tuntemuskurssi, itsenäistä esineistöön tutustumista sekä eks-
kursio Suomen kansallismuseon esihistorian näyttelyyn Hel-
sinkiin. Ekskursion aiheuttamat kustannukset eivät sisälly kurs-
simaksuun. Ekskursion ajankohta sovitaan myöhemmin. Kurs-
si suoritetaan kirjallisessa tentissä. Tentti on pakollinen ainoas-
taan avoimen yliopiston opiskelijoille.

ARKEOLOGIAN APPROBATUROPINNOT

15 opintoviikon laajuiset arkeologian approbaturopinnot voi suorittaa nykyisten, vanhojen tutkintovaatimusten mukaisina Turun yliopistossa kevääseen 1996 saakka. Opisto järjestää mahdollisuuden suorittaa talvikauden aikana approbatur -ar-
vosanasta puuttuvat osiot: Suomen arkeologian perusteet (3 ov) ja Suomen esihistoriallinen esineistö (1 ov) järjestetään luentoina ja arkeologia tieteenä (2 ov) näiden jälkeen jossakin muodossa, mahdollisesti kirjallisuustenttinä, mahdollisesti muulla tavoin. Luennot ovat avointa yliopisto-opetusta, mutta samalla avoimia kaikille kiinnostuneille. Avoimen yliopiston suorittajien lisämaksu on 150 mk syyslukukaudelta.

VÄST ÅBOLANDS MEDBORGAR INSTITUT

PARGAS NAGU KORPO HOUTSKÄR INTÖ

AMATÖRRARKEOLOGI

- To 5.10. 18.00 Arkeologi och amatörrarkeologi - begrepp och metodik (2 h)
- To 12.10. 18.00 Sydväst-Finlands stenålder (3 h)
- Lö 14.10. 10.00 Exkursion till fornlämningar i Sydväst-Finland (5 h)
- To 19.10. 18.00 Identifiering av stenarter (2 h)
- To 26.10. 18.00 Bronsåldern i Åboland (3 h)
- To 2.11. 18.00 Järnåldern i inlandet och i skärgården (3 h)
- To 9.11. 18.00 Fornminneslagen (2 h)
- To 16.11. 18.00 Arkeologisk inventering - identifiering av fornlämningar och artefakter (2 h)

NAANTALIN TYÖVÄENOPISTO

ARKEOLOGIAN KURSSI

torstaisin klo 18-20 25.4., 2.5. ja 9.5.1996

Kalevanniemen koulu

Maastoretki Rymättylän suuntaan lauantaina 11.5.1996

FK Esa Laukkanen

Kurssimaksu 100 mk

Turun yliopiston 75-vuotisjuhlavuoden luentosarja

Raision kaupungintalon valtuustosalissa

keskiviikkona 27.9.1995 klo 19.00

ARKEOLOGIA-ILTA

Prof. Unto Salo: Muinaisuuden tietämisestä

HuK Leena Spoof: Raision rautakauden asutus

HuK Taina Pietikäinen: Ihalan Mullin rautakautisen talon
kenttätutkimuksista

Raision työväenopisto

UTGRÄVNING FÖR AMATÖRARKEOLOGER I DRAGSFJÄRD

Den nyligen bildade föreningen Dragsfjärds amatörarkeologer rf anordnar veckoslutet 16.-17.9. en provundersökning av en stenåldersboplatz i Söderby. Preliminära fynd tyder på att boplatzen tillhör båtyxkulturen (c. 2500-2000 f.Kr.). Syftet med undersökningen är att hitta material som möjliggör en tillförlitlig kulturbestämning och datering. Undersökningen leds av arkeolog Henrik Asplund. Alla intresserade är välkomna att delta i arbetet. Närmare information om utgrävningen ges av ordförande Hans Myhrman (925-4661134) och Henrik Asplund (921-2620111).

HEUREKA**Ninive 612 eKr.****- Assyrian valtionarkiston laajennus****9.9.1995-31.12.1995**

Maailman ensimmäisen supervallan, Assyrian, pääkaupunki Ninive hävitettiin medialaisten ja babylonialaisten hyökkäyksessä yli 2600 vuotta sitten. Kaupunki, jossa oli satoja tuhansia asukkaita ja silloisen maailman suurin kirjasto, tuhottiin maan tasalle. Samalla Assyrian maailmanvalta tuhoutui lopullisesti.

Helsingin yliopiston Aasian ja Afrikan kielten ja kulttuurien laitoksessa perustettiin 10 vuotta sitten kansainvälinen tutkimusprojekti, jonka tarkoituksena oli koota ja tutkia tuhoutuneen valtionarkiston kaivauksissa löydetty savitaulut. Nuolenpääkirjoituksella kirjoitettuja tauluja tai niiden sirpaleita on löydetty kaikkiaan noin 10 000 kappaletta. Projektin 10-vuotisen työn kunniaksi Tiedekeskus Heureka esittelee yleisölle tutkimustyön tuloksia näyttelyssään **Ninive 612 eKr. - Assyrian valtionarkiston laajennus**.

Ninive 612 eKr. -näyttelyn esineet kertovat Assyrian imperiumin kuninkaallisesta keskusvallasta, sisä- ja ulkopolitiikasta, tieteistä, kuten astronomiasta ja lääketieteestä, ja talouselämästä. Valtaosa näyttelyn esineistä, noin 60 nuolenpääkirjoituksella laadittua savitaulua, on lainattu British Museumista. Muut esineet tulevat Eremitaasista Pietarista, Vorderasiatisches Museumista Berliinistä ja Israel museumista Jerusalemissa. Savitaulujen lisäksi näyttelillä on pronssiaseita, astioita, huonekalujen koristeupotuksia, jalokivistä ja metalleista valmistettuja koruja sekä sinettejä. Kaikkiaan esineitä on näytteillä noin 100.

Näyttelytilaksi Heurekaan on rakennettu Assyrian imperiumin aikaisen palatsin pienoismalli. Palatsin korvaamattomia aarteita vartioivat ovenpieliin asettuneet, tiukkaileiset härkäkolossit.

Ninive 612 eKr. -näyttely on suunniteltu Tiedekeskus Heurekan ja Helsingin yliopiston Assyrian valtionarkistot -projektin yhteistyönä.

Lisätiedot:

Raija Mattila (Assyrian valtionarkistot -projekti) (90) 191 3098

Lehdistömateriaalit: Ilse Lyly (Heureka) (90) 8579221, fax (90) 8579203

HEUREKA

Ninive 612 f.Kr.

- en utvidgning av det assyriska statsarkivet på Heureka 9.9 - 31.12.1995

Ninive, som var huvudstad i världens första supermakt - Assyrien - utplånades i och med medernas och babyloniernas angrepp för över 2600 år sedan. Staden med hundratusentals invånare och det största dåtida biblioteket jämnades med marken. Samtidigt förintades det assyriska världsväldet för alltid.

Vid institutionen för asiatiska och afrikanska språk och kulturer vid Helsingfors universitet grundades för 10 år sedan ett internationellt forskningsprojekt. Syftet var att sammanställa och utforska de griffeltavlor som blottlagts i utgrävningarna av det förstörda statsarkivet. Man har hittat sammanlagt 10 000 kilskriftsförsedda tavlor eller skärvor av sådana.

Till det 10-åriga projektets ära presenterar Vetenskapscentret Heureka för publiken forskningsresultaten på utställningen Ninive 612 f.Kr. - en utvidgning av det assyriska statsarkivet.

Föremålen på utställningen Ninive 612 f.Kr. vittnar om det assyriska imperiets kungliga centralmakt, inrikes- och utrikespolitik, vetenskaper, såsom astronomi och medicin, samt näringsliv. Huvuddelen av utställningsföremålen, ca 60 griffeltavlor med kilskrift, har lånats från British Museum. De övriga föremålen härstammar från Eremitaget i S:t Petersburg, Vorderasiatisches Museum i Berlin och Israel Museum i Jerusalem. Förutom griffeltavlorna presenteras på utställningen bronsvapen, kärl, möbelinläggningar, ädelstens- och metallsmcken samt sigill. Utställningen omfattar sammanlagt ca 100 föremål.

Som utställningssal har på Heureka uppförts en miniatyr av ett palats från det assyriska imperiets tid. De oersättliga skatterna i palatset vaktas av effektfulla oxkolosser invid dörrposterna.

Utställningen Ninive 612 f.Kr. har planerats i samarbete mellan Vetenskapscentret Heureka och projektet för de assyriska statsarkiven vid Helsingfors universitet.

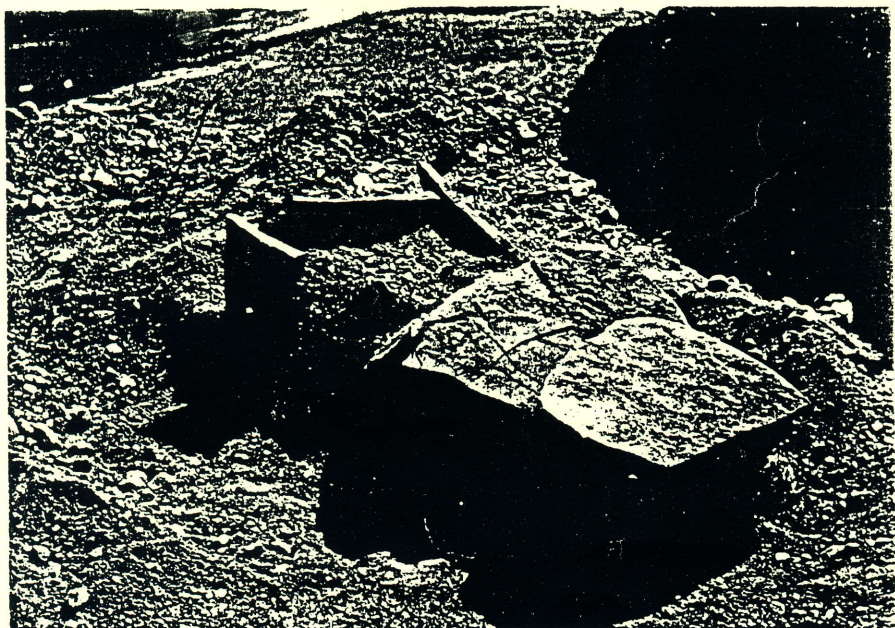
Ytterligare information:

Raija Mattila (The Neo-Assyrian Text Corpus Project) (90) 191 3098

Pressmaterial: Ilse Lyly (Heureka) (90) 8579221, fax (90) 8579203

PARHAAT KIITOKSET TEILLE KAIKILLE!

Meitä oli kaksikymmentäkaksi urhoollista, jotka sateisesta säästä huolimatta osallistuimme 26.8. retkelle Euraan. Aamulla, kun puhelin alkoi soida, tuntui, että mahtaako moni jäädä pois myös ilmoittamatta. Kuitenkin autolle päästyäni kaikki olivat paikalla ja viimehetken peruutuksiakin oli lopulta vain kaksi. Kiitos retken onnistumisesta kuuluu myös kuljettajallemme, joka ajelutti meitä turvallisesti ympäri Euraa. Erityinen kiitos retken onnistumisesta kuuluu oppaалlemme kulttuuri-sihteerille Sirpa Wahlqvistille. Hänen asiantunteva esittelynsä eri koh-teissa oli todella valaiseva. Saimme selkeän ja monipuolisen kuvan Euran esihistoriasta kivikaudelta aina historialliseen aikaan saakka: Honkilahden Kolmhaarasta, Harolan ja Luistarin kalmistoista Käräjä-mäkeen ja aina esihistoriallisen kankaan valmistuksesta (jota uskalli-aimmat kokeilivatkin) valmiiseen Euran muinaispukuun. Historiaakaan ei unohdettu, vaan kesäkahvila Kisällissä saimme kuulla Kauttuan Ruukin ja Paperitehtaan historiaa, jota täydensi kiertoaajelu alueella. Retkestä jäi hyvä mieli ja saimme paljon uutta tietoa Euran ja Suomen esihistoriasta.

Honkilahden (nyk. Euraa) Kolmhaaran kaivauksissa esille tullut hiekkakivilaa'oista tehty paasiarkku, joita käytettiin kampakeraamisen Jäkärän ryhmän alueella. Valok. Torsten Edgren 1960/Museovirasto.

YMPÄRISTÖ JA ESIHISTORIAALINEN ASUTUS LAITILASSA

Varpeen koulu

Ei kurssimaksua

Ke 18.10. klo 19.00–20.00 luennoi apul.prof.
Gunnar Glücker: Laitilan rapakivialueen geologi-
nen kehitys ja ominaispiirteet.

Ke 25.10. klo 19.00–20.00 luennoi professori
emeritus Unto Salo: Laitilan seudun pronssi- ja
rautakauden asutuksen pääpiirteitä.

Ke 1.11. klo 19.00–20.00 luennoi FT Sirkku
Pihlman: Laitilan arkeologisen inventoinnin tuloksia.

Ke 8.11. klo 19.00–20.00 luennoi FK Aino
Nissinaho: Rautakauden maanviljelyn tutkimus
Laitilassa.

JALKIÄ LUONNOSSA NOUSIAISISSA

Syyskuun ajan Nousiaisten kirjastossa on nähtävillä
arkeologiakurssiin liittyvä näyttely " Ihmisen toi-
minnan jälkiä luonnossa ". Näyttelyn on koornut
Nousiaisten seudun luonnonsuojeluyhdistys.